

1963 roku). Rezerwat chroni bór bagienny na torfowisku przejściowym, ze stanowiskiem sosny bagiennej. Typ lasu ukształtowały warunki siedliska: bagienne gleby i wysoki poziom wody gruntowej. Charakterystyczna jest budowa systemu korzeniowego sosen, płaskiego i płytko usytuowanego w glebie. W północnej, suchszej części rezerwatu w podszyciu występuje kruszyna. W runie występują m.in.: mchy torfowce, bagno zwyczajne, wełnianka pochwowata, borówka pijanica, wrzos pospolity oraz daleko na południe wysunięte stanowisko bażyny czarnej¹.

Fot. 3 Rezerwat Lutowo

Część terenów leśnych w obrębie sołectwa Lutowo stanowi Rezerwat Przyrody Dęby Krajeńskie. Rezerwat zajmuje fragment kompleksu leśnego należącego do nadleśnictwa Lutówko. Rezerwat został utworzony mocą Zarządzenia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego Nr 247/00 z dnia 7 grudnia 2000 roku².

Rezerwat chroni las o charakterze grądu, z drzewostanem dębowo-bukowym i licznymi, chronionymi gatunkami roślin. Ze względu na duże ocienienie dna lasu naturalne odnowienia są nierównomierne. Podszyt jest słabo rozwinięty, dlatego w

¹ <http://www.szczecin.lasy.gov.pl/web/lutowko/29>

² <http://www.szczecin.lasy.gov.pl/web/lutowko/29>

rezerwacie panuje szczególna atmosfera, na którą największy wpływ mają potężne pnie i korony sędziwych drzew. Roślinność runa jest typowa dla tego typu lasu liściastego - uboga przez większą część roku, wiosną dominują zawilec żółte i gajowe, ponadto kwitną tu miodunki, kokorycze, marzanki i inne. Izolacja rezerwatu od siedzib ludzkich i tras komunikacyjnych czyni go szczególnie atrakcyjnym dla ptaków, w tym drapieżników.

Pod nadleśnictwo Lutówko podlega także fragment Rezerwatu Przyrody Gaj Krajeński. Rezerwat został utworzony mocą Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 3 maja 1965 roku (Monitor Polski Nr 23 poz. 21)³.

Rezerwat chroni starodrzew bukowo-dębowy z domieszką innych gatunków, jak: sosna zwyczajna, grab zwyczajny, świerk, olsza czarna, jesion wyniosły wraz z charakterystycznym dla grądu runem. Podszycie i podrost tworzą: grab zwyczajny, buk zwyczajny, kruszyna, leszczyna, jesion wyniosły.

W runie leśnym występują takie gatunki jak: perłówka jednokwiatowa, rzadka na Niżu, kokoryczka okółkowa, będąca elementem górskiej flory, szczyr trwały, gwiazdnica wielkokwiatowa, konwalijka dwulistna, konwalia majowa, przylaszczka pospolita, zawilec gajowy, kokoryczka wonna, borówka czernica, pokrzywa zwyczajna.

We fragmencie rezerwatu o powierzchni 0,33 ha znajduje się fragment olsu o wysokim poziomie wód gruntowych. Teren ten porastają: olsza, leszczyna, czarna porzeczką, a w runie występują: niecierpek pospolity oraz pokrzywa zwyczajna.

Rezerwat Buczyna został utworzony Rozporządzeniem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego Nr 247/00 z dnia 7 grudnia 2000 roku. Rezerwat chroni żyzną buczynę niżową z licznymi gatunkami chronionymi. Najcenniejszym elementem drzewostanu są okazałe buki oraz podrostbukowy, miejscami o zwarcie przekraczającym 80%, nadający zbiorowisku cechy naturalne. W miejscach nie opanowanych przez drzewa, rozwija się typowe dla lasów liściastych ubogie runo, w którym rosną m.in.: zawilec żółty, gajowy, miodunka plamista, złoć żółta i inne.

W rezerwacie występują rośliny chronione: lilia złotogłów, wawrzynek wilczyko, kopytnik pospolity, marzanka wonna, a także kilkaset gatunków roślin naczyniowych.

³ <http://www.szczecin.lasy.gov.pl/web/lutowko/29>

Fot. 3 Rezerwat Buczyna

Wszystkie wyżej opisane rezerваты przyrody podlegają nadleśnictwu Lutówko.

Fot. 3 Nadleśnictwo Lutówko

4.2. Społeczność i infrastruktura społeczno-gospodarcza

Ludność miejscowości Lutowo zamieszkuje głównie w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych, których jest około 120 oraz w 2 budynkach wielorodzinnych. Miejscowość Lutowo wyposażona jest w sieć wodociagową, energetyczną oraz telefoniczną (światłowodową).

We wsi Lutowo funkcjonuje Szkoła Podstawowa oraz Gminazjum, Biblioteka Szkolno-Publiczna, Wiejski Ośrodek Kultury, remiza strażacka, 2 sklepy spożywczo-przemysłowe oraz 2 zakłady rzemieślnicze.

Centrum integracji i aktywizacji społeczności lokalnej jest Wiejski Ośrodek Kultury w Lutowie. Ośrodek wybudowano w czynie społecznym przez mieszkańców Lutowa w 1966 roku. Koordynatorem budowy był ówczesny Przewodniczący Gromadzkiej Rady w Lutowie Pan Czesław Basiński. W tym celu powołano komitet budowy należeli do Niego między innymi Pan Edward Stachowicz, Alfons Nowicki oraz sołtys Franciszek Borlik. Wykonano również materiał potrzebny do budowy czyli pustaki ich wykonanie nadzorował Pan Teofil Szydeł. Budowa trwała ok. 2 lat. Murarze, którzy budowali dom kultury, po jego odbiorze i ocenie otrzymali dokumenty o kwalifikacjach na mistrza murarskiego, było to jak gdyby przyuczenie do zawodu a byli to Szczepan Drobiewski oraz Franciszek Szmelter. Miejsce na którym stoi Ośrodek Kultury wykupiło od Pana Kuncy Kółko Rolnicze, budowę finansowała Gromadzka Rada i mieszkańcy Lutowa.

Od zbudowania WOK w placówce działała świetlica, klub rolnika oraz biblioteka. Klub istniał od 1966r do 1990r. Przez cały ten okres istnienia kierowała nim Pani Krystyna Szydeł. Później klub zlikwidowano a od 1994 roku do 2006 roku mieściła się w nim kawiarnia Tulipan, której kierownikiem była pani Teresa Kotuniak. Obecnie od 2008 roku pomieszczenie to wyremontowano i przekwalifikowano na Przedszkole dla dzieci od 3 do 5 lat mieści się tu tzw. „Przedszkolandia”.

Biblioteką opiekowała się od 1966 roku do 1989 roku pani Henryka Lis a od 1989 do 1998 roku pani Grażyna Hys. W 1998 roku bibliotekę przeniesiono do Szkoły podstawowej w Lutowie a na jej miejscu utworzono kuchnię.

Pracownikami Domu Kultury byli kolejno w latach:

1966-68 Leon Pyszka .

1968-69 Anna Gliszczyńska

1969-74 Franciszka Szydel

1974-89 Helena Bonk

a od 1989 do chwili obecnej Małgorzata Senska.

Ze wspomnień pracowników wynika, że jak dawniej, tak i dziś organizowane były święta państwowe z udziałem zaproszonych artystów, owego czasu zaszczycił dom kultury swoją obecnością Kazimierz Kaczor po emisji filmu Jan Serce. Były organizowane dziecińce żniwne, przedstawienia. Nie liczni pamiętają spektakl wystawiany na scenie WOK i nie tylko Pt." Pan Zagłoba" lub „Grube ryby”. Organizowano wspólnie ze szkołą Gwiazdki noworoczne dla dzieci z udziałem gwiazdora. Gimnastyka dla dzieci była prowadzona na sali zanim pobudowano sale przy szkole. Owego czasu Dom kultury pełnił rolę najważniejszego punktu we wsi, skupiającym całą społeczność nawet aby obejrzeć telewizję czy przejrzeć prasę. Czy nawet podczas trwania zimy stulecia sprzedawano tu najpotrzebniejsze artykuły spożywcze, które dowoził koniem saniami z Sępólna Henryk Kwasigroch. W latach osiemdziesiątych pełniono również całodobowe dyżury obrony cywilnej. Oprócz istniejących do dziś organizacji społecznych, przy Ośrodku kultury działały organizacje takie jak ZSMP , LZS które aktywnie pomagały w organizowaniu imprez a nawet porządkowaniu wsi. Ośrodek kultury od początku do dziś współpracuje z organizacjami działającymi na tym terenie, Kołem Gospodyń, Kółkiem Rolniczym, Ochotniczą Strażą Pożarną, Radą Sołecką jak również z instytucjami jak szkoła czy Parafia Rzymsko Katolicka.

Mieszkańcy czynnie włączają się do prac społecznych, chętnie uczestniczą w życiu kulturalnym wsi, bo przecież Ośrodek Kultury to nie tylko budynek ale również ludzie którzy go tworzą i odwiedzają. W roku 1998 z części korytarza wygospodarowano dwie toalety które zaprojektował obecny Burmistrz Pan Waldemar Stupałkowski wówczas zastępca Burmistrza Sępólna Krajeńskiego. A budowę przy współpracy i pomocy finansowej Rady Sołeckiej, a szczególnie sołtysa Romana Kwasigroch zajęli się Pan Kazimierz Ciesielski oraz Pan Edward Stachowicz - Przewodniczący Rady Gminy. Od

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI LUTOWO
NA LATA 2010-2017

2008 roku trwały dalsze remonty takie jak termomodernizacja budynku, wymiana podłogi na sali i kuchni, wymiana okien i drzwi zewnętrznych, remont Sali (gipsarowanie i malowanie oraz obniżenie sufitu), utworzenie placu zabaw dla dzieci, czy położenie polbruku za budynkiem jak również zagospodarowanie obejścia od strony frontowej. Z roku na rok placówka pięknieje i przyciąga nowych amatorów kultury.

Od 25 lat istnieje przy Wiejskim Ośrodku zespół ludowy „Lutowianie” od 10 lat zespół „Małolaty”. Koła zainteresowań takie jak wokalne, taneczne, plastyczne, rękodzieła ludowego czy kulinarne. Można także pograć w tenisa stołowego czy różne gry stolikowe takie jak np., szachy, warcaby, monopol itp. Są również organizowane letnie i zimowe wypoczynki dla dzieci . A także imprezy okolicznościowe „Dzień Kobiet”, „Dzień Matki”, „Dzień Dziecka” itp. Ale również „Sztuka kulinarna-kultura ludowa gmin woj. kujawsko-pomorskiego”- impreza cykliczna bo organizowana już po raz V na którą są zapraszane zespoły z całego województwa, czy „Biesiada po Lutowsku” już po raz XI na której swoje zdolności artystyczne pokazują nasi amatorzy kultury jak również pokazy sztuki kulinarnej KGW a są to na ogół potrawy z ziemniaka. Nasza placówka współpracuje z innymi placówkami polega to na wymianie kulturalnej zespołów itp.

Poniżej w formie tabelarycznej zaprezentowano zasoby, posiadane przez miejscowość Lutowo. Do każdej z kategorii zasobów przypisano wagę znaczenia dla miejscowości Lutowo.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI LUTOWO
NA LATA 2010-2017

Tabela nr 1: Kategoryzacja i ocena zasobów miejscowości Lutowo

Rodzaj zasobu	Brak	Jest - małe znaczenie	Jest - znaczenie średnie	Jest - znaczenie duże
Środowisko przyrodnicze				
walory krajobrazu				X
walory przyrodnicze				X
wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)				X
Gleby			X	
Kopaliny	X			
Środowisko kulturowe				
walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe			X	
walory zagospodarowania przestrzennego			X	
zabytki		X		
zespoły artystyczne			X	
Dziedzictwo religijne i historyczne				
miejsca, osoby i przedmioty kultury		X		
święta, odpusty, pielgrzymki			X	
tradycje, obrzędy, gwara			X	
legendy, podania i fakty historyczne			X	
ważne postacie historyczne			X	
specyficzne nazwy			X	
Obiekty i tereny				
działki pod zabudowę mieszkaniową				X
działki pod domy letniskowe		X		
działki pod zakłady usługowe i przemysł				X
pustostany mieszkaniowe, magazynowe i poprzemysłowe	X			
tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (spichlerze, kuźnie, młyny)			X	
placze i miejsca publicznych spotkań i rekreacji			X	
Gospodarka, rolnictwo				
specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)			X	
znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe	X			
możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne		X		
Sąsiedzi i przyjezdni				
korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna)				X
ruch tranzytowy		X		
przyjezdni stali i sezonowi			X	
Institucje				
placówki opieki społecznej	X			
szkoły				X
domy kultury				X
inne: kościół, pastorówka				X
Ludzie, organizacje społeczne				
OSP			X	
stowarzyszenia		X		
darcyńcy i sponsorzy			X	

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI LUTOWO
NA LATA 2010-2017

Wskazany potencjał uzasadnia wybór następujących kierunków rozwoju miejscowości:

- podniesienie atrakcyjności miejscowości jako miejsca osiedlania się ludności i dążenie do koncentracji zabudowy;
- wykreowanie miejscowości jako ciekawego miejsca wypoczynku o atrakcyjnej ofercie turystycznej;
- zwiększenie roli pozarolniczej działalności gospodarczej w oparciu o rozwój turystyki i usług, w tym agroturystyki;
- wzrost atrakcyjności inwestycyjnej wsi dla podmiotów komercyjnych,
- przyciągnięcie do Lutowa większej liczby osób, szczególnie turystów, co spowoduje rozwój działalności usługowej i handlowej miejscowej ludności, wpłynie na rozwój agroturystyki.

V. ANALIZA SWOT

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
nieskażone środowisko naturalne rezerваты i pomniki przyrody	brak miejsc pracy poza rolnictwem rozproszenie obszarowe (trudności komunikacyjne w okresie zimowym)
duża lesistość terenu (62% ogółu powierzchni) z wyznaczonymi szlakami turystycznymi dostęp do trzech jezior	droga powiatowa Lutowo – Lutówko (nieutwardzona, gruntowa) niski standard budynku i wyposażenia Wiejskiego Ośrodka Kultury
utwardzony system dróg wraz z chodnikami	droga gminna Lutowo – Wiśniewa (częściowo utwardzona)
nieduża odległość od siedziby gminy i powiatu (ok. 7 km)	Brak osieciowania wodociągowego na wybudowaniach
prężnie działające organizacje społeczne prężnie działająca Rada Sołecka i Sołtys tereny do zagospodarowania	brak miejsc wypoczynku i rekreacji
SZANSE	ZAGROŻENIA
pozytywne zmiany w strukturze wiekowej mieszkańców - odmładzanie społeczności lokalnej,	brak wizji architektonicznej
wysoki stopień aktywności mieszkańców w obszarze kultury, oświaty i sportu	częste zmiany w unormowaniach legislacyjnych
możliwość pozyskania środków pochodzących z Funduszy Unijnych, środków pozabudżetowych w formie mini dotacji, grantów, darowizn oraz od sponsorów	brak stabilności w polityce wspierania rozwoju obszarów wiejskich
bardzo dobre uwarunkowania przyrodnicze do uprawiania turystyki pieszej, rowerowej, wodnej itp.	niskie nakłady na inwestycje remontowo – modernizacyjne układów transportowych
silne trendy osadnicze na obszarach pozamiejskich	zmniejszająca się dochodowość w rolnictwie – ubożenie rodzin utrzymujących się z działalności rolniczej